

Warszawa, 22-10-2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.716.1.2025.AK

Pan

Dariusz Standerski

Sekretarz Stanu

Ministerstwo Cyfryzacji

PURDE

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z otrzymaniem od Pana Ministra prośby o zgłoszenie ewentualnych uwag do nowego projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w Internecie (UD179; dalej: projekt ustawy), w pierwszej kolejności pragnę podziękować za częściowe uwzględnienie moich uwag przez Ministerstwo Cyfryzacji oraz wyjaśnienia odnośnie do zgłoszonych przeze mnie uwag podczas pierwszej tury opiniowania projektu ustawy — w szczególności poprzez wprowadzenie w art. 4 projektu ustawy dodatkowych warunków dotyczących weryfikacji wieku oraz rezygnacji z wydawania przez Ministerstwo Cyfryzacji zaleceń w tym zakresie, jak również wykreślenie z tego projektu obowiązku przeprowadzania przez przedsiębiorców analizy ryzyka w zakresie treści szkodliwych.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w dalszym ciągu pozostają aktualne uwagi zgłoszone w pierwszej turze opiniowania projektu ustawy odnośnie do ryzyka

związanego z brakiem w projekcie ustawy definicji legalnej pojęcia „treści pornograficzne”.

Pragnę również zwrócić uwagę Pana Ministra na wydaną w dniu 18 września 2025 r. opinię rzecznika generalnego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSUE) Macieja Szpunara w połączonych sprawach WebGroup Czech Republic a. s. oraz NKL Associates s. r. o. przeciwko Ministre de la Culture (Francja) (C-188/24) oraz Coyote System przeciwko Ministre de l'Intérieur et des Outre-mer (Francja) (C-190/24)¹. Zgodnie z tą opinią — będącą odpowiedzią na pytanie, czy francuskie prawo może zobowiązać dostawcę czeskiego portalu z treściami pornograficznymi do przeprowadzania weryfikacji wieku użytkownika w celu ochrony małoletnich przed szkodliwymi dla nich treściami — usługi społeczeństwa informacyjnego², do których zalicza się dostarczanie treści pornograficznych³, powinny podlegać regulacjom państwa, w którym znajduje się siedziba ich dostawcy. W konsekwencji nakładanie takich obowiązków oraz ich egzekwowanie powinno należeć wyłącznie do kompetencji państwa pochodzenia dostawcy usług. W praktyce oznacza to, że właściciele stron internetowych, w tym z treściami pornograficznymi, zarejestrowani w Czechach, powinni podlegać wyłącznie czeskim przepisom. Stanowisko rzecznika wynika z faktu, że zagadnienie ochrony małoletnich należy do dziedzin podlegających koordynacji⁴ (harmonizacji w całej UE) w rozumieniu dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:62024CC0188>, dost.: 08.10.2025 r.

² Definicja usług społeczeństwa informacyjnego obowiązuje już w prawie wspólnotowym w dyrektywie 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego, oraz w dyrektywie 98/84/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 1998 r. w sprawie prawnej ochrony usług opartych lub polegających na warunkowym dostępie; definicja ta obejmuje wszystkie usługi świadczone normalnie za wynagrodzeniem, na odległość, za pomocą urządzeń elektronicznych do przetwarzania (łącznie z kompresją cyfrową) oraz przechowywania danych, na indywidualne żądanie usługobiorcy (...) (zob. pkt 17 dyrektywy o handlu elektronicznym).

³ W usługach społeczeństwa informacyjnego mieszczą się także usługi, które polegają na przekazywaniu informacji poprzez sieć komunikacyjną, na zapewnianiu możliwości dostępu do sieci komunikacyjnej lub na hostingu informacji przekazywanych przez usługobiorcę (...) (zob. pkt 18, zdanie czwarte dyrektywy o handlu elektronicznym).

⁴ Art. 2 lit h dyrektywy o handlu elektronicznym.

Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym)⁵.

Z uwagi na to, w ocenie rzecznika generalnego, francuskie rozwiązanie wprowadzające ogólny, odnoszący się do określonej kategorii podmiotów, obowiązek wprowadzenia mechanizmu weryfikacji wieku pod groźbą kary stanowi niedopuszczalną ingerencję w swobodę świadczenia usług na jednolitym rynku Unii Europejskiej w jej zharmonizowanym na poziomie prawodawstwa unijnego zakresie⁶. Państwo członkowskie, odstępując od zasady jednolitego rynku i przyjętych w przywołanej dyrektywie o handlu elektronicznym regulacji transgranicznych, nie może bowiem tworzyć wyjątków w postaci norm o charakterze abstrakcyjnym i generalnym (nieindywidualizowanych).

W mojej ocenie powyższe uwagi — w przypadku ich potwierdzenia w wyroku TSUE — należy mieć na względzie przy ocenie projektowanych przez Ministerstwo Cyfryzacji rozwiązań przewidzianych w projekcie ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w Internecie, w szczególności biorąc pod uwagę fakt, że unijna zasada lojalnej współpracy oznacza, że nie powinno się uchylać prawa analogicznego do tego, które zostało uznane za niezgodne z prawem UE.

Niezależnie od powyższego pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra na zastrzeżenia odnoszące się do samych założeń projektu ustawy, przekazane mi w tej sprawie przez jednego z Wnioskodawców, który wskazał na szereg istotnych problemów związanych z projektowanymi regulacjami, a które, w jego ocenie mogą nie tylko nie rozwiązać istniejących wyzwań, ale także wprowadzić dodatkowe ryzyka dla dzieci.

⁵ Dz. Urz. WE L 178 z 17.07.2000, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 25, „str. 399

⁶ Zob. art. 3 ust. 2 dyrektywy o handlu elektronicznym: „Państwa Członkowskie nie mogą, z powodów wchodzących w zakres koordynowanej dziedziny, ograniczać swobodnego przepływu usług społeczeństwa informacyjnego pochodzących z innego Państwa Członkowskiego”.

Wnioskodawca podnosi przede wszystkim, że projekt ustawy opiera się na modelu brytyjskim, który w praktyce miał okazać się mało skuteczny (0,02-0,08% skuteczności). W opinii Wnioskodawcy proponowane w projekcie ustawy mechanizmy weryfikacji są łatwe do obejścia (np. przez VPN), co wpływa na ich skuteczność w praktyce korzystania z Internetu przez dzieci. Zdaniem Wnioskodawcy wiele stron pornograficznych pozostaje poza zasięgiem projektowanej regulacji, co stanowi zagrożenie dla dzieci aktywnie poszukujących takich treści.

W tych okolicznościach, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.) — uznałem za zasadne przedstawienie Panu Ministrowi pisma Wnioskodawcy zatytułowanego: „Opinia w sprawie projektu ustawy UD179 Ministerstwa Cyfryzacji dotyczącej ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi w Internecie” z uprzejmą prośbą o poddanie sporządzonej opinii analizie, zwłaszcza, że – jak podnosi Wnioskodawca – „opinia ta była opracowana na podstawie ponad 14 lat doświadczeń w zakresie przyczyn, dla których pornografia trafia do dzieci – czyli obszaru, którego przedmiotowy projekt w ogóle nie obejmuje”.

Będę również wdzięczny Panu Ministrowi za poinformowanie o wynikach analizy i planowanych terminach procesu legislacyjnego w odniesieniu do problematyki dostępu małoletnich do treści szkodliwych, która, jak z wynika z przekazanych informacji, będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Załącznik:

— pismo od Wnioskodawcy, które wpłynęło do BRPO w dniu 17.09.2025 r. zawierające „Opinię w sprawie projektu ustawy UD179 Ministerstwa Cyfryzacji dotyczącej ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi w Internecie”.

Do wiadomości:

— Wnioskodawca